

HASIČ JAKO POVOLÁNÍ I KONÍČEK

Ročníková práce

Školní rok 2024/2025

Školní rok: 2024/2025

Autor: Vítězslav Přikryl 9.B

Konzultant: Mgr. Oldřiška Hloušková

Prohlášení

Prohlašuji, že ročníková práce na téma „Hasič jako povolání i koníček“ je výsledek mé vlastní práce a veškeré použité zdroje jsou uvedeny v seznamu.

V Šošůvce, dne 22. 5. 2025

Vítězslav Přikryl

Poděkování

Rád bych vyjádřil vděčnost Mgr. Oldřišce Hlouškové za její cenné rady, trpělivost a podporu během psaní této ročníkové práce.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Obecná historie	5
3. Patron	6
3.1 Život	6
4. Historie hasičského vybavení a techniky.....	7
4.1 Hasičská auta	7
4.2 Helmy	8
4.3 Hasičská výstroj.....	9
4.4 Proudnice	11
4.5 Hadice	11
5. SDH	13
5.1 Z historie požárního sportu	13
5.2 Současnost.....	13
5.3 Požární útok	14
5.4 Závod požární všestrannosti.....	14
5.5 JSDH	14
6. Závěr	15
7. Resumé	16
8. Zdroje.....	17

1. Úvod

Domnívám se, že bez záchranných složek si už dnes nedokážeme život představit. Jednou z nejdůležitějších částí tohoto systému jsou právě hasiči. I já sám jsem již několik let členem dobrovolných hasičů v naší obci. SDH Šošůvka mě provází celým svým dětstvím. Ve své práci bych vás chtěl seznámit s tradicí hasičské profese a následně s vývojem nezbytného hasičského vybavení a techniky od počátků až do současnosti.

https://www.mestosazava.cz/evt_image.php?img=3256

2. Obecná historie

První jednotky hasičů byste mohli hledat ve starověkém Římě. Tamní hasičský sbor se skládal cca z 500 otroků. Poté se na hasiče zapomnělo a v případě požárů se účastnili hašení prostí obyvatelé měst. Ale proti požárům se začala podnikat i opatření, třeba oddělení kuchyně od hlavní části stavby. Teprve na začátku 19. století se začaly opět objevovat požární jednotky. Ale tehdy zatím pouze na dobrovolném principu. Na činnosti těchto sborů navazuje dnešní (JSDH) Jednotka sboru dobrovolných hasičů.

3. Patron

Svatý Florián je patron profesí jako jsou třeba hasič, hutník, kominík či pekař. Je také známý jako ochránce proti suchu, ohni, povodním, válce či neúrodě. Svatý Florián je často ukazován jako římský voják s nádobou na hašení.

3.1 Život

Svatý Florián se narodil u dnešního města Linz v Rakousku. Jako voják římské armády měl na starosti vojenskou skupinu a ochranu před požáry. Žil za doby císaře Diokleciána. Během pronásledování křesťanů pod vládou císaře Diokleciána byl chycen, uvězněn, a později mučen a utopen s kamenem na krku. Jeho tělo bylo pak nalezeno a pohřbeno křesťanskou ženou jménem Valérie. Podle několika zdrojů se u jeho hrobu děly zázraky, které vedly k tomu, že jeho oblíbenost rychle vzrostla. Svatý Florián je patron hasičů a dalších prací. Jeho uctívání se později rozšířilo po celé Evropě, a na jeho počest se i nyní slaví svátek 4. května jako památka na jeho mučednictví a věrnost víře. A i dnes se jeho jméno spojuje s ochranou před nebezpečím ohně.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/81/Saint_Florian.jpg/250px-Saint_Florian.jpg

4. Historie hasičského vybavení a techniky

Dříve byla technika u hasičů jiná než dnes. Staré věci byly těžké a nešikovné. Před rozvojem automobilismu zajišťovala dopravu hasičů a jejich vybavení k požárům koňská spřežení. Vyjížděla s dvoukolovým vozíkem, na němž byl umístěn naviják s hadicemi a hydrantovým nástavcem. Postupně se vybavení modernizovalo, dnes je mnohem lehčí, bezpečnější a přizpůsobené náročným zásahům.

4.1 Hasičská auta

Mezi první automobily, které začaly nahrazovat koňská spřežení, patří parní kropicí vozy, které se začaly objevovat kolem roku 1815. Dalším posunem bylo představení první požární stříkačky s benzínovým motorem kolem roku 1888, což znamenalo začátek motorizace hasičské techniky.

Vývoj zejména požárních automobilů vždy reagoval na měnící se požadavky společnosti.

Velkým přelomem byl v československém prostředí vůz Liaz z 80. let 20. století. Měl nádrž na přibližně 2000 litrů vody a výkon motoru kolem 150 kW. Řízení bylo těžkopádné, protože chyběl posilovač řízení, a celková výbava byla velmi základní – žádné výsuvné zásuvky, omezené osvětlení, žádná elektronika. Přesto šlo ve své době o pokročilý a spolehlivý zásahový vůz.

<https://storage.pozary.cz/article/4/9/49d312d4e702d/4c81639dc866a.800.jpg>

Dnešní moderní zásahové vozy představují výrazný pokrok. Cisterna pojme klidně i 6000 litrů, výkon má i 300 kW. Disponuje i výsuvnými zásuvkami, LED světly okolo vozu, navigací, automatickou převodovkou a pěnídlovým systémem. Díky tomu tyto vozy umožňují rychlejší a efektivnější zásah.

https://d62-a.sdn.cz/d_62/c_img_gY_1/ulpk/tatra-force.jpeg?fl=cro,0,106,2048,1152%7Cres,1200,,1%7Cjpg,80,,1

4.2 Helmy

Hasičská výbava měla dlouhý růst od svých začátků. První helmy, které hasiči nosili už v 19. století, byly většinou z kovu a měly chránit hlavně hlavu před padajícími předměty. Nebyly ale moc pohodlné a při vysoké teplotě se mohly nebezpečně zahřát.

S přibývajícím se časem a s většími požadavky na ochranu, se výstroj hodně změnila. V polovině 20. století se začaly helmy vyrábět z lehčích a silnějších materiálů, jako je hliník a později plast. Tepelná ochrana byla malá a při zásahu ve velkém žáru nebyla helma dostatečně odolná.

<https://cdn.aukro.cz/images/sk1604336280226/730x548/hasicska-helma-80-leta-86059795.jpeg>

Nové hasičské helmy se vyrábějí z umělých materiálů, což spojuje velkou pevnost s nízkou váhou. Součástí helmy je ochranný štít a má možnost připevnění čelovky nebo komunikačního zařízení.

https://cdn.myshoptet.com/usr/www.vyza.cz/user/shop/big/11258-1_prilba-hasicska-zasahova-msa-gallet-f1-xf--barva-fluorescencni.jpg?600ae6c1

4.3 Hasičská výstroj

Hasičská výbava je důležitá pro bezpečí a pohodlí při zásazích. Od svého začátku prošla velkým pokrokem. Dříve byla výbava dost snadná a málo funkční. Původně měli hasiči kožené bundy, silné boty a jednoduché rukavice, co měly chránit před teplem a vodou. Ochrana proti horku však byla tehdy slabá a výstroj byla těžká, a ne moc pohodlná. V předchozích letech byli hasiči vystaveni riziku popálení nebo zranění.

V 50. letech 20. století se začalo vybavení modernizovat. Postupně se objevovaly látky, které splňovaly požadavky na lepší ochranu proti vysokým teplotám, jako je silnější bavlna nebo speciální odolné tkaniny.

https://www.osek.cz/evt_image.php?img=1498&width=540&height=540&box=2

Oblečení dnešních hasičů má silnou odolnost. Zásahový oblek je vyráběn ze speciálních látek třeba Nomex nebo Kevlar, který chrání proti vysokým teplotám, vodě i chemikáliím.

Dnešní boty jsou nehořlavé, mají kovovou špičku pro ochranu prstů. Důležitou součástí výbavy je také dýchací přístroj a reflexní prvky pro lepší viditelnost. Oblek je pružný, takže nebrání pohybu hasiče při práci.

Díky technickému zlepšení výstroje má hasič dnes vyšší ochranu při práci, což je důležité pro jeho bezpečnost při složitějších zásazích.

<https://www.vyzbrojna.cz/upload/foto/kalendar-goodpro-2025-30211-2.jpg>

4.4 Proudnice

První proudnice sahají až do dalekého středověku, šlo o první pokusy o cílené nasměrování vody pomocí kusu trubky. Poté se začaly používat ruční stříkačky, byly ale těžké a špatně se držely. S postupným rozvojem techniky se nástavce hadic (takzvané proudnice) vyvíjely a nyní umožňují přesnější a účinnější nasměrování vody na požár.

<https://cdn.aukro.cz/images/sk1738771732883/thumbnail/hasicka-proudnice-delka-42-cm-csn-424331-218577973.jpeg>

S nástupem motorových čerpadel se posunul vývoj proudnic. Jsou lehčí, mají lepší úchop a lépe se drží. Mají více druhů proudů podobně jako je u zahradních hadic. Jsou vyráběné z lehkých slitin kovů.

https://cdn.myshoptet.com/usr/www.4-fire.cz/user/shop/big/4663_ii.jpg?60a1516

4.5 Hadice

První funkční hadice byly plátěné, potažené kůží a nahrazovaly původní dřevěné trubky. Později se začaly vyrábět z gumy, ale přesto byly těžké, špatně se skládaly a rychle se trhaly.

<https://cdn.aukro.cz/images/sk1664641408853/730x548/stare-hasicske-hadice-3ks-pekne-neposkozene-dedictvi-132826618.jpeg>

Dnešní hadice jsou z lehkých materiálů jako je tenčí guma a plátno, dají se jednoduše složit a zabírají menší prostor. Více vydrží, jsou odolnější a snesou větší tlak vody.

<https://haseo.cz/obsah/img/2015/05/PH-Z%C3%81SAH-C52.jpg>

Vybavení hasičů prošlo dlouhým vývojem, změnami a modernizací. Veškeré pomůcky se zlepšovaly, aby byla práce hasičů rychlejší, efektivnější a hlavně bezpečnější. Nyní i v dřívější době byla důležitá spolupráce a schopnost hasičů.

5. SDH

Hasič není pouze povolání, původem služba pro lidi, ale postupem času se stal sportem a zároveň koníčkem pro děti i dospělé.

5.1 Z historie požárního sportu

První větší poznatky o požárním sportu přivezl do naší republiky bývalý náčelník Hlavní správy požární ochrany ČR Ing. Pavel Stoklásek v roce 1967 ze své cesty do bývalého Sovětského svazu, kde tento sport hasiči prováděli již od roku 1937. Stal se u nás jedním ze zakladatelů a velkých propagátorů sportu, jehož cílem je zvyšování obratnosti, rychlosti a fyzické zdatnosti hasičů.

5.2 Současnost

Do požárního sportu patří mnoho disciplín, jako je například požární útok, branný závod, štafeta dvojic, běh, štafeta CTIF. Rozděluje se kategorie:

přípravka (3-6 let)

mladší žáci (6-11 let)

starší žáci (11-15 let)

dorost (13-18 let)

muži / ženy (15 - neomezeno)

veteráni (35 - neomezeno)

veteránky (30 - neomezeno)

5.3 Požární útok

Je to jedna z hlavních disciplín požárního sportu. Týmová soutěžní disciplína, která napodobuje zásah hasičů u požáru. Cílem je co nejrychleji dopravit vodu ze stroje přes hadice až do proudnic, kterými se sestříkují terče.

<https://img.novinyvm.cz/obr/nvm/201606/10604-5.jpg>

5.4 Závod požární všestrannosti

Běhá se nejčastěji lesem, trať je vyznačena barevnými fábory, družstvo tvoří 5 dětí. Hlídka (družstvo) vyběhne ze startu a je jim měřen čas. Na trati je 6 stanovišť. Všechna pět členů hlídky na daném stanovišti musí plnit jemu dané úkoly.

5.5 JSDH

Jde o Jednotku sboru dobrovolných hasičů, kteří zastupují obce. Spolupracují s profesionálními hasiči. Pomáhají při požárech, živelních pohromách, dopravních nehodách a jiných mimořádných situacích. Plní i další úkony v oblasti ochrany obyvatelstva. Například jako důkaz z posledních let při tornádu na jižní Moravě 2021 nebo při povodních 2024.

6. Závěr

Hasiči mají velmi náročnou a zároveň mimořádně důležitou práci, která vyžaduje fyzickou zdatnost, psychickou odolnost, týmovou spolupráci a schopnost rychlého rozhodování. Hasiči denně čelí situacím, které ohrožují lidské životy i majetek, ať už jde o požáry, dopravní nehody, živelné pohromy nebo technické zásahy. Ve své práci jsem se snažil seznámit vás se základními rysy této důležité a nepostradatelné profese. A my můžeme jen doufat, že budeme ve svých životech tyto odvážné muže potkávat co nejméně.

7. Résumé

My final year's thesis is about the equipment used in fire sport. I introduced you to the basic and special gear that competitors use. I described the individual disciplines and showed how important good equipment and training are. I am personally interested in this sport and I respect the work of firefighters.

8. Zdroje

https://cs.wikipedia.org/wiki/Po%C5%BE%C3%A1rn%C3%AD_%C3%BAtok

<https://catholica.cz/?id=1364>

<https://hzscr.gov.cz/clanek/technika-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hzs-cr-847147.aspx>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jednotka_sboru_dobrovoln%C3%BDch_hasi%C4%8D%C5%AF

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Hasi%C4%8D>

Vlastní zkušenosti z tréninku a závodů v požárním sportu